

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List

za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VIII.

Dunaj, 3. oktobra 1928.

Št. 40.

Deželni zbor.

Po daljšem času se je zopet sestal na kratko zasedanje. Povod je bil ta, ker poteče s 30. septembrom več zveznih zakonov, ki bi povzročili veliko zmedo, ako bi prenehali. Po ustavi imajo deželni zbori pravico, da sprejmejo nove zakone, če zato zveza ne poskrbi pravočasno. Dvodnevno zasedanje je bilo precej mrtvo, le razprava o kmetijskem šolstvu je bila bolj živahna.

Pred prehodom na dnevni red so bili odkazani raznim odborom predlogi. N. pr. da se spremeni § 21. državnega ljudskošolskega zakona, ki govori o starosti šolarja ob pričetku šolanja in odpustu; da se vsa društva oproste veseličnega davka; da se doklade ne nalagajo samo na zemljiški in hišni davek, temveč tudi na korporacijski in pridobitni davek, ker je sedaj davčno breme krivično razdeljeno; da se spremenijo zglašilni predpisi, ki so stari že 70 let; da se uredi prispevek za „Musikschutz“, ki se pobira od vsake muzikalne prireditve neglede na gospodarsko silo podjetja na podlagi avtorskih pravic in da se ustanovi poseben fond za vojne žrtve, v katerega naj bi prispevala dežela 10.000 S.

Deželnemu zboru je bil predložen obračun deželne zavarovalnice proti požarnim škodam. Poročevalec je navajal, da napravijo požari na Koroškem letno 10 milijard škode. Leta 1926 je bilo 374 požarov: 50 požarov je povzročila nepazljivost, 34 dimniki, 15 strela, 59 kratak stik, 64 zlobna roka in vzrok v 230 slučajih ni ugotovljen. L. 1927 je bilo 393 požarov: 71 požigov po požigalcu, 61 kratak stik, 30 strela, 69 nepazljivost, 113 neugotovljenih. Požarov po zlobni roki je vedno več. Omejiti bi se dali požari vsled kratkega stika in slabih dimnikov. Zavarovalnica je vsled pogostih požarov zvišala premije za 25 odstotkov.

Glede kmetijskega šolstva je poročevalec povdarjal, da je bila Koroška prva, ki je ustanovila kmetijsko šolo in bo kmetijsko šolstvo tudi v bodoče pospeševala. Kmetijska šola v Wolfsbergu se je morala zapreti, ker je bilo

samo 19 gojencev. Zato pa bo treba razširiti celovško poljedelsko šolo v triletno in jo prenesti v okolico Celovca. Kmetijska šola pri Velikovcu se razširi na dva letnika. Za spodnjo Koroško se ustanovi tretja kmetijska šola. Dr. Zeinitzer kritizira kmetijsko šolstvo in pravi, da nekaj ni v redu, ker se je morala zapreti šola v Wolfsbergu. Kmetijsko šolstvo je potrebno notranje preureditve in služi naj samo izobrazbi. Priporoča mesto treh šol eno dobro v Celovcu. Rešeno še tudi ni vprašanje, ali so podrejene te šole deželnemu kulturnemu svetu ali deželi. Manjka pa kmečka zbornica. Šumi se izreka proti eni šoli, ker se mora dežela ozirati na potrebe podeželskega prebivalstva in ker morajo priti iz šol strokovni pomožni delavci in kmetje. Od Kuharjeve ustanove dobi dežela 82 odstotkov, ostalo pa drugi dediči. Gagl pravi, da so kmetijske šole landbundovska vzgajališča (kar je tudi res) in zato se branijo skupne šole v Celovcu.

Posl. Starc: Pri poročilu o povodu povečanja kmetijske šole pri Hoprišanu so se omenile tudi jezikovne težkoče. To ugotovitev jemljemo na znanje, pridržujemo si pa naše stališče glede kmetijskega šolstva na slovenskem ozemlju z ozirom na vprašanje avtonomije. Toliko pa povemo že danes, da predlog odklanjamo, v kolikor zadeva slovenski del, ker nismo zadovoljni z ucnim postopanjem in z uspehi, še manj pa z duhom, ki se v teh šolah goji.

Predlog, da izdela in predloži deželna vlada servitutni zakon, se odkaže odboru. Odškodnina za poučevanje verouka na šolah ne odgovarja več razmeram. Zato so se veroučitelji obrnili na deželno vlado, da bi zvišala prispevek na 1 S 50 g za uro in 30 g za kilometer, ako je šola čez 2 km oddaljena od župnišča. Deželni zbor je sklenil, da se prošnji veroučiteljev ustreže. — Končno se sklene, da se na mesto nekaterih razveljavljenih zveznih zakonov predložijo tozadevni deželni nadomestni zakoni. — Prihodnja seja se skliče pismenim potom.

Nepoboljšljivi.

Župan pliberški, zdravnik dr. Herbst, je znan, da je proti Slovencem silno aroganten in ošaben. On, župan in akademik, se povzpne na nivo kulture, da ozmerja v gostilni Slovence s priimki „čuš“ in „prügelbanda“ in želi, da se z nami postopa fašistovsko in milo toži, da se nam da vse preveč pravic in svobodščin. Čujte in strmite, še danes so v Pliberku in okolici značajni ljudje, ki si še upajo biti to, kar so, in še ne mislijo kmalu biti nehati Slovenci, in obsojajo renegatstvo. Škandal zares! Deseti oktober 1920 bi moral vendar za vedno pokopati koroške Slovence in zbrisati in popihati z lepe Koroške zadnjega Slovenca. In vsako leto, ko se bliža 10. okt., pobesni brezobzirna ošabnost in nadutost pliberških Nemcev in nemškutarjev do obsedenosti. Narodne strasti in sovraštvo med Slovenci in tistimi Slovenci, ki mislijo, da morajo držati z Nemci ter pametnimi Nemci, se že nekoliko pomirijo, ker se morajo eni kakor drugi boriti za svoj vsakdanji kruh, toda pridejo dr. Herbst in kompanjoni ter zopet nahujskajo elemente, ker je to za njihove ambiciozne, nacionalne eksperimente za 10. oktober potrebno. V Pliberku pripravljajo proslavo 700letnice obstoja mesta, ki jo pa morajo združiti seveda s proslavo plebiscita, ki se je vršil 10. okt. 1920. Za plebiscitno proslavo je treba ustvariti zopet razpoloženje, ker se je tekem let že nekoliko ohladilo in so mnogi uvideli, da je najpametneje, da mirno in složno skupaj živimo. To pa seveda vsenemškim šovinistom ni prav in je treba naložiti novega kuriva na že pojemajoči ogenj. In čujte! Izmisli si je bilo treba protidržavniški delikt, veleizdajniško afero, ki jo vlačijo po nemških listih. V Mežici so namreč katoliški telovadci „Orli“ priredili telovadni nastop in se je prireditve udeležilo nekaj pliberških Slovencev. Nedorolna reč. Tako nedolžna, kakor na primer so šli pliberški Feuerwehrovci na Prevalje ali v Guštanj in narobe iz Mežiške doline v Pliberk. Toda glej! Nekdo si je izmislil, da se je v Mežici izdala parola „Proč od Srbov“, „Sa-

PODLISTEK

Reberški Ozbej:

Spomini iz minulih dni.

Če srečno dovršiš trudapolno delo, kaj rad pogledaš na sad svojega truda. In ravno tako ti stopijo pred oči leta, v katerih si trpel in si srčno želel, da bi bila že enkrat minula. A tedaj, ko so prešla, si jih želiš nazaj. Zakaj vendar?

Četudi bi moral morda okusiti tedaj marsikaj bridkega, vendar si doživel gotovo tudi kaj veselega, prijetnega. In ti spomini so tako močni, da zatemnijo vse neprijetne, da gledaš tiste čase v lepšem svitu ko nekdaj.

Tako si kaj radi pripovedujejo stari znanci, kako so bili nekoč veseli; njih duh se zopet pomladi ob spominu na tiste čase in marsikateremu zaigra solza v očeh, ker mora reči: Minulo je, tako lepih trenutkov ne bo več nazaj! —

Koliko zdihuje ubogi dijak pod težo onih let, ki jih mora preživeti na šolskih klopeh; včasih bi najrajši pustil vse skupaj. A ko je vse minulo, kako vesel si, da si pretrpel.

In tedaj se tako rad spominjaš vseh dogodkov iz preteklih dni.

Kot naveden fant sem prišel iz hribov, da bi se po želji staršev učil za gospoda, pozneje celo v „črni šoli“, kjer se baje tudi učijo coprati in točo delati. In če je prišla včasih huda nevihta s točo sem od Celovca preko Škarbine, rekli so stari ljudje, da je ušla toča študentom v črni šoli, ker niso dobro zaprli oken.

Marsikaj se mi je zdelo spočetka čudno in preden sem se vsemu privadil, trajalo je dokaj časa. In ni se čuditi, da sem pogodil kaj krivega, kar mi je bilo toliko v korist, da sem postal pametnejši.

Stanoval sem pri neki že bolj priletni gospi, ki je imela sina, ki je hodil v realko. Ime mu je bilo Fric. Poleg tega je bil v istem stanovanju še drugi gimnazijec, po imenu Tevžej. Nekega večera naju je poslala gospa, da greva kupit klobase safalade — štiri krajcarje ena — da bomo imeli boljšo večerjo. Dala mi je denar z naročilom, da se hitro vrneva.

„Pa kje naj jih kupim?“ vprašam ves v skrbeh svojega tovariša Tevžeja. A ta, hudomušen kakor je že bil in na mesto že navajen, ker je bil že eno leto prej tam, mi daje pogum, da naj me nič ne skrbi, ker mi bo že on pokazal, kje se dobijo zaželjene klobase.

In šla sva po ulici naprej.

„Kar tu noter idi pa kupi, kakor je velela gospa!“ mi pravi Tevžej čisto resno in mi po-

kaže prodajalno, v katero sem šel brez vseh pomislekov.

„Kaj želite?“ me vpraša debeluhast gospod, ko vstopim, držeč klobuk v rokah.

„Klobas bi rad — štiri safalade.“

Mož me strogo pogleda, se dvigne s svojega sedeža, stopi sredi sobe, me meri gor in dol in pravi: „Klobase bi imel rad, fant? Teh tukaj ni. Ali nimaš oči, da je tukaj pekarija. Pa meni se zdi, da se hočeš ti z menoj norca briti. Čakaj, kmalu ti pokažem!“

Rekši seže v kot po debelo palico in kaže najresnejši namen, da bi pomeril z njo po mojem hrbtu.

„Ti bom že dal klobase, du Stadtialot!“ in stopi za menoj, ki sem bil bliskoma tam, kjer je tesar napravil vrata. Še danes ne vem, kako sem bil naenkrat na ulici. Zavest, da bi mi lahko ogorčeni mojster naložil po mojem hrbtu klobas, a ne takšnih, kakršnih je naročila najna gospodinja, mi je dala tisto urnost, da sem se umaknil še pravočasno s svojega življenja grešnimi kostmi iz prodajalne na ulico.

A kje je moj tovariš Tevžej? Vidiš ga! Tam sredi ceste stoji in se davi od smeha samega veselja, da me je speljal tako imenitno na led. Bil sem malo hud, a ko sva nazadnje vendar dobila klobase in sva se pošteno nave-

mostojna Hrvatska in Slovenija s slovenskim delom Koroške". Pri taki akciji naj bi sodelovali tudi pliberški Slovenci. To zlobno laž je najprej prinesel „Grazer Tagblatt“ in za njim jo prinaša celovški list „Freie Stimmen“. Pamflet je učinkoval v toliko, da so se zopet razpalile narodne strasti in se zopet bruha sovražstvo proti Slovencem in se jim na vse mogoče načine grozi.

Tako torej! Tako početje je vse obsodbe vredno. Tak boj je nemoralen, ker smatra vsako sredstvo za dovoljeno, da se dosežejo nacionalni nameni. Taka brezobzirna nacionalna strast izpodkopa moralno, ljubezen, obzirnost, pravičnost in postavlja mesto tega egoizem, pohlep, nepopustljivost, nasilje, sovraštvo, brezobzirnost, krivičnost in zaničevanje vsega, kar ne trobi v nemškonacionalni rog. To je hotena in zlobna zabloda, ki škoduje mirnemu sožitju in se roga v obraz sporazumljenju, takozvani versöhnung. Tako pogrešenega nacionalizma se ne morejo otresti ljudje Herbstonega kova, ki se iz razvoja zadnjih let niso nič naučili. Ošabni, naduti nemškonacionalni šovinizem jim mrači jasno razsodnost in strastno sovraštvo do vsega slovanskega jih dela bedaste. Ta okosteneli anasocialni, imperialistični vsenemški šovinizem je upropastil staro Avstrijo in je še danes največje zlo na nemškem telesu.

POLITIČNI PREGLED

Parlament zboruje. Razpravlja se o spremembi zakona o delitvi davkov. Po predlogu dobijo dežele 5 milijonov S več, ključ naj bi tvorilo število prebivalstva, dočim je dobil dozdaj Dunaj primeroma veliko preveč. Finančni minister je izjavil, da je imela zveza l. 1927 prebitka 175,8 milijona S. Socijaldemokrati spremembi delitve odločno nasprotujejo, podpirajo pa jih tudi soc. dem. zastopniki dežel. — Pohod v Dunajsko Novo Mesto se 7. t. m. vrši, če v zadnjem času ne pride kaj vmes, da bi se ta ali ona prireditelj prepovedala. Soc. dem. so predlagali, da bi se oboje zborovanj prepovedalo in da bi se sprejel poseben zakon, ki bi prepovedal vsa taka zborovanja za dobo enega leta. Vlada je to odklonila, ker ni zakonite podlage. Zborovanja se tedaj vršijo, in sicer eno dopoldne in drugo popoldne.

Inozemstvo:

Čast nemškemu duhovniku! Fašisti so v zadnjem času izrinili iz šol na južnem Tirolskem tudi nemški verouk. Dočim so otroci v nemških dekanijah, tridentske škofije vsled nespravljenosti nadškofa Endricija obsojeni na to, da se morajo učiti verouk v italijanskem jeziku, se je ordinarijat briksenske škofije odločil za veliko kulturno in nacionalno dejanje s tem, da je nemške šoloobvezne otroke izvil iz šolskega pouka in jih odkazal na obvezni pouk v župnih uradih. V briksenskem škofijskem listu je kapitelski vikar Jožef Mutschlechner naslovil na vernike škofije

čerjala, je bila moja prva kupčija s klobasami pri pekovskem mojstru pozabljena.

Nekoč sva bila s Tevžejem sama doma. Naučila sva se za prihodnji dan vse, kar je bilo naloženo, in celo temeljito. Tako sva si vsaj mislila midva. Odložila sva tedaj knjige ter premišljevala, kaj bi bilo napraviti pametnega.

„Slepo miš igraja!“ predlagam jaz.

„Že velja,“ odvrne Tevžej ves vesel te ideje. „Ti bodi mačka, jaz pa miš.“ Zavezal mi je oči in mišji lov se je pričel.

Tevžej je bil male postave in suh ter gibčen, vsled česar sem imel jaz v vlogi grabežljive mačke težke posle, da bi se polastil vedno umikajoče miške. Stopile so mi na čelo že potne kapljice, ki bi bile vsekakor kaj pametnejšega vredne, ali mladost je norost.

Vsak vojskovodja gleda, da spravi nasprotnika v tak položaj, da mu je zmaga gotova. To je bilo tudi v tem slučaju. Odmaknil sem nekoliko preveč čez oči in zapazil, da je moja ljuba miška potegnila svoje celo telo z nogami in rokami na vrh omare in se veselila svojega uspeha.

Zdaj si moj, dragi Tevžej, si mislim, kmalu si moj ujetnik. Urno se primem z eno roko za drog, ki je bil potegnjen ravno nad omaro od ene do druge stene, z drugo pa lovim tovariša.

pismo, v katerem navaja namestnik škofa med drugim: Razmere časa mi dajejo povod, da spregovorim k vam nekatere resne besede o zelo važni stvari. Gre za verski pouk vaših otrok. Kakor vam je znano, so šolske oblasti odredile, da se mora v vseh javnih ljudskih šolah vršiti verouk izključno v italijanskem jeziku. Ta odredba je v nasprotju z nazori in zahtevami cerkve. Resnice naše vere so tako globoke, da jih samo materni jezik more nekoliko raztolmačiti. Samo materni jezik najde pot do srca in čustva otrok. V teh razmerah nemškemu duhovniku ni več mogoče vršiti verouk v ljudskih šolah. Po izrecni želji sv. Očeta se je odredilo, da duhovniki v zadostni meri delijo vašim otrokom verouk izven šole. Vaša dolžnost je, da pridno pošiljate otroke k verskemu pouku v župnijske urade in da ta pouk po svojih močeh na vse načine podpirate. — Nato sledijo natančna določila za vršitev pouka, ki naj se vrši v župniščih ali v nedeljo po maši v cerkvi, pri čemer naj se porabljajo nemške verske knjige in katekizmi. — „Kärntner Tagblatt“ zelo ostro napada nadškofa Endricija in pravi, da je nastal med Nemci in nadškofom nepremostljiv prepad, ker služi on samo italijanskim katolikom, ne pa tudi nemškemu. Nemška duhovščina pa bo kljub temu držala z narodom, ker si je v svesti, da pade z njo zadnje upanje.

Za dnevnikom „Edinost“ društvo „Edinost“. Ni še dolgo, odkar so Italijani odvzeli odgovornemu uredniku dnevnika „Edinost“ pravico odgovornega uredništva in s tem list zatrl. Po sklepih fašističnih tajnikov nameravajo zatreti tudi vse druge slovenske in hrvatske liste. Čisto nepričakovano pa je prišel razpust političnega društva „Edinost“ v Trstu. Ta ukrep se utemeljuje s tem, da je potreben z ozirom na javni mir. Društvo „Edinost“ je bilo pred mnogimi leti ustanovljeno v Trstu in je združevalo slovensko prebivalstvo Trsta, Krasa in Goriške. Iz vrst tega društva je posebno znan dr. Wilfan, ki igra posebno vlogo na mednarodnih manjšinskih kongresih. Razpust tega društva bo silno neugodno vplival na slovensko prebivalstvo, ker bo brez voditeljev prepuščeno fašizmu. Vest o razpustu so prinesli vsi italijanski listi. Rimski listi so se že vnaprej zavarovali proti komentarjem jugoslovanskih listov in izjavljajo, da fašistična Italija v svoji dobrohotnosti ne more pustiti dalje, da bi v šestem letu fašistične dobe delali tujejezični listi propagando proti Italiji. O zasledovanju Slovanov v Italiji ne more biti govora, ker so razne skupine v slovenskih krajih v zadnjem času izjavile svojo pripadnost k fašizmu. (Nič jim ne gre boljše, kakor Nemcem na južnem Tirolskem.) Razpustu društva „Edinost“ se ni čuditi, ker fašizem v Italiji ne trpi sploh nobenih drugih političnih strank.

Veliki fašistovski svet je vse. Fašistovski svet je sprejel velike spremembe, po katerih postane eden izmed najpomembnejših organov državne ustave. Zakon o zasidranju fašistovskega sveta v ustavi določa, da je veliki faši-

A nesreča je hotela, da sem se uprl z nogami preveč v omaro, ki se ni mogla več ustavljati silni ofenzivi in se nagnila ter vsled usodepolne, vedno, žal tudi tedaj, učinkujoče privlačne sile matere zemlje, telebnila, kakor je bila dolga in široka, po sredi sobe. Nastal je ropot in dvignil se je prah proti stropu, kakor bi se razpočila najhujša granata.

Tovariš Tevžej je spoznal nevarni položaj, ko so mu bila naenkrat izpodmaknjena varna tla omare, in ker ni imel letala pri roki, da bi se spustil na tla, se je prijel droga, stegnil noge kvišku in tako visel z nogami in rokami na železni opori, kakor netopir po dnevi v kakem temnem kotu.

V takem položaju je čakal na rešitev, ki je tudi prišla, žal, ne ravno v prijetni obliki.

Ravno je prišel gospodinjin sin Fric domov. Spoznal je tako bojni položaj, da je sedaj najlepša prilika, da se popolnoma uniči umikajočega sovražnika. Zagrabil je v svoji razburjenosti, ker vzkipek je jako naglo, kakor majhen pisckerček, močno palico in jo začel najprej pomerjati po vseh pravilih slavne geometrije po mojem izmučenem hrbtu, da sem se kaj hitro umaknil pri odprtih vratih v vežo.

(Dalje sledi.)

stovski svet vrhovni organ, ki prevzame celokupno poslovanje vladavine. Ta svet oddaja svoje mnenje o vseh političnih, gospodarskih in socialnih vprašanjih. Drugi člen določa redne člane tega sveta, ki se na predlog šefa vlade potrjuje s posebnim dekretom. Noben član fašistovskega sveta se ne sme brez posebnega dovoljenja sveta aretirati, niti se ne sme proti njemu uvesti kazensko, disciplinarno ali policijsko postopanje. Veliki svet sklepa o listi poslancev, o pravih in političnih smernicah fašistovske stranke, o imenovanju in odstavljanju tajnika, podtajnika in članov direktorija stranke. Svet mora biti vprašan o vseh vprašanjih ustavnega značaja. Tako je postal fašizem tudi ustavna država. Izven fašizma ni nobenih pravic. Volitve so odpadle, odpadla pa je tudi kritika in samostojnost posameznega državljanca. Da je narodnim manjšinam odpadlo vsako zastopstvo, je jasno.

Razorožitev. Tretja komisija Društva narodov je razpravljala pretekli teden o razorožitvi. Nemški delegat je zahteval, da se prva razorožitvena konferenca skliče tekom l. 1929. Dalje je govoril o nemški razorožitvi. Do leta 1922 se je izvedlo pogodbeno uničevanje in izročitev orožja in municije do 95 odstotkov. S tem je bila razorožitev v glavnih točkah izvršena. Ni resnično, da bi oborožitev Nemčije tudi še danes predstavljala kakšnega vojaškega faktorja, ki bi karkoli še vplival pri presoji mednarodnega položaja. Nemčija nima nobene težke artilerije, nobenih tankov, nobenih vojaških letal. Manjka ji rezerva materijala in municije. Stanje izvežbanega moštva je od leta do leta manjše. Nemška vojna industrija je uničena. Mnogo mesecev bi bilo treba, da bi se novo moštvo vojaško izučilo. Zaradi zemljepisnega položaja Nemčije in zaradi vojaške moči sosedov bi bila vojna med tem že davno odločena na škodo Nemčije itd. Vendar v Ženevi Nemčiji ne verjamejo in prav imajo. Pri razpravi dela težkoče francosko-angleški pomorski dogovor, proti kateremu je Amerika odločno nastopila. Amerika pravi, da ne vidi nobenega smisla več, udeležiti se katerekoli konference, ki bi imela za podlago kako razorožitev, ker ima proti sebi že vnaprej združen blok Anglije, Francije, Italije in Japonske. Temu primerna je bila tudi izjava angleškega delegata, da bi razorožitvena komisija takoj mogla dalje delati, če bi se angleško-francoski dogovor sprejel, tako pa se bo morala iskati nova podlaga za sporazum. Tudi Francozi so obupali nad razorožitvijo in se odločili, da opustijo dela za razorožitev v okvirju Društva narodov kot brezkoristna in brezuspešna. Če se Amerika, ena izmed največjih pomorskih držav, in če se Rusija, ena izmed največjih kopnih držav, ne udeležujeta dela za razorožitev, potem nima smisla, se še nadalje posvetovati o razorožitvi. Francija tudi nikakor ne more dopustiti, da bi Nemčija v vprašanju razorožitve nastopala kot razsodnik, da bi stalno izvajala gospodujoč pritisk na druge vlade in da bi stavljala nekakšne moralčne ultimats Društvu narodov. Francija tudi ne more in ne sme pozabiti malih zaveznikov, ki so vsi v največji nevarnosti.

DOMAČE NOVICE

O razmerah na Koroškem je govoril na 39. veliki skupščini Družbe sv. Cirila in Metoda v Novem mestu g. inž. Janko Mačkovšek sledeče: Na Koroškem, kjer so bile takoj po plebiscitu ukinjene zadnje tri slovenske šole, slovenskega šolstva v pravem pomenu besede ni. In kar se naša deca uči v 80 šolah na slovenskem ozemlju Koroške v slovenščini, je le pripomoček tekom prvih mesecev za priučenje nemščine. Slovenskega učiteljstva na teh šolah ni. Pod pritiskom Berlina se je sicer pričelo na Koroškem razpravljati o takozvani kulturni avtonomiji, ki pa jo hočejo koroški Nemci in nemškutarji izigrati ter onemogočiti resnični sporazum med obema narodoma. Na Koroškem so službeno našli leta 1923 le 37.224 Slovencev. Zanimivo pa je, da je pri zadnji proračunski razpravi v finančnem odboru dunajskega parlamenta na govor socialističnega poslanca Lagerja, ki je kritiziral koroške razmere, odgovarjal velenemški poslanec dr. Straffer in v obrambi priznal, da je na Koroškem 90.000 Slovencev. Lager je nato objavil v dunajski „Arbeiter-Zeitung“ članek, v katerem pravi, da se Slovenci na Koroškem povsem upravičeno

pritožujejo zaradi razmer v kulturnem pogledu, ker so zapostavljeni in se to „zapostavljanje kaže v docela svojevrstnem poučevanju slovenščine na takozvanih dvojezičnih šolah. Zaradi uporabljania povsem nezadostnih in zastarelih šolskih knjig nastajajo neznosne razmere. Učitelji, ki poučujejo na dvojezičnih šolah, niso podkovani.“ Nemška manjšina v Sloveniji ne zavzema skupnega ozemlja, marveč je — raztresena. Ko so pri nas določevali materinski jezik, so našli komaj 40.000 Nemcev. Toda kljub temu, da ima Slovenija 804 osnovne šole pri 1.056.464 prebivalcih, pride na že omenjenih slabih 40.000 Nemcev 35 šol, na katerih se vrši pouk v nemščini; to se pravi, da pride na 1132 Nemcev ena šola z nemškim poukom, a na Kočevskem že na 500 Kočevarjev. Želimo, da bi se Slovencem na Koroškem godilo tako, kakor Nemcem pri nas, pa bo spor med nami in Nemci poravnat. Kljub težkim prilikam, v katerih živijo koroški Slovenci, so ti pri občinskih volitvah spomladi napredovali za 883 glasov in 25 odbornikov.

Pliberk. (Proslava 700letnice mesta.) Načelnik pliberškega Heimatbunda in pliberški župan sta razposlala vabila k proslavi 700letnice obstoja mesta Pliberk, ki se glasijo: Tik ob jugoslovanski meji, obdano od narodno zavednih Slovencev, leži kot naprei potisnjen branik Velike Nemčije majhno mesto Pliberk, podobno skali, ki jo obdaja bučeče razburkano morje. 700 let bo, odkar izpolnjuje Pliberk svojo zgodovinsko nalogo, biti kulturno središče za nemški življenjski in nemški značaj sredi jezikovno mešanega ozemlja, na katerem imajo narodni Slovenci večino. Zadnjikrat je Pliberk 10. oktobra 1920 kljub večmesečni sovražni zasedbi in stiski z zeleno glasovnico v roki pokazal neomajano voljo, da hoče ostati pri Avstriji, da se zopet povrne enkrat, ko pride dan, k nemški domovini. Zelo premenljiva je bila usoda mesta, ali stalno se vleče skozi zgodovino Pliberka boj za ohranitev nemške zemlje kakor rdeča nit, in danes je ta boj silnejši nego kdaj poprej. Prej je imelo mesto na industriji bogato Mežiško dolino, največji svinčeni rudnik v Evropi, za zaveznika, gospodarsko močno prebivalstvo, zdaj pa je ohromela roka, ker teče tik ob mestu državna meja, ki ga je oropala cvetočega zaledja, in bati se je najhujšega. In tako se obrača Pliberk ob priliki svoje 700letnice in spomina na glasovanje na svoje nemške brate in sestre za pomoč, da jih prosi za podporo v svojem obmejnem boju. Pliberk je storil vse, kar je bilo možno, ali zdaj je na koncu svojih moči. Samo izdatna podpora more dvigniti hrabrost njenega prebivalstva in dati nove moči za obrambo. Zvestoba za zvestobo! Slavnosti dar, za katerega prosi danes svoje brate in sestre, se bo porabil za poživitev in ojačitev obmejnega boja. Pliberk vabi vse Nemce, da obiščejo dvojno proslavo 6. in 7. oktobra. Potrudil se bo, da dobi vsak obiskovalec najučinkovitejše vtise življenja. Končno pošilja vabilo v imenu mesta Pliberk zveste nemške pozdrave.

Borovlje. (Občinska seja 11. sept.) Župan sporoči, da je darovala „Boroveljska lovška družba“ 100 S za občinske reveže, kar se vzame hvaležno na znanje. Sklene se, da se razdeli lovška najemnina Borovelj in Podljubelja na davkoplačevalce na podlagi zemljiškega davka. Najemnina boroveljske občine za štiri leta znaša 1504 in podljubeljske za dve leti 1244 S. Približno 500 S se je porabilo za uničevanje hroščev. — Sprejme se več oseb v domovinsko zvezo. — Globočnik Avguštin hoče kupiti nekaj zemljišča blizu Manhartove vile ter prosi, da bi se zaprla zasebna pot preko parcele št. 875/22, ki pelje proti Resniku. Se priporoča, če prizadeti ne bodo ugovarjali. — Reši se več vlog ubožnega odseka. — Daljša razprava se vrši glede vodovoda v Borovljah. V suhih letih primanjkuje vode, in to vsled tega, ker ljudstvo ne štedi z vodo, četudi občina pravočasno svari in priporoča. Skoro v vsaki tretji hiši teče voda noč in dan, da je primanjkuje, četudi je vrec cel v suhih letih tako izdaten, da pride povprečno na osebo 70 litrov na dan. Župan priporoča stavbnemu odseku, da se v prihodnji seji bavi s tem. Mogoče se da izvesti, da se pritegne v rezervar vrec, ki leži pod njim.

Borovlje. (Sejem.) Ker pride letos sv. Martin dne 11. novembra na nedeljo in je dne 12. novembra državni praznik, se vrši letošnji Martinov sejem v torek dne 13. novembra.

K počitku se je vlegla,

kakor čujemo, po tisočletnem neprestanem potovanju boginja sreče. Z razdelitvijo velikih dobitkov 20. avstrijske razredne loterije, ki se tačas prične, je bila v velikem obsegu poverjena poslovalnica razradne loterije J. Prokopp v Badnu, razpošiljalnica za zvezne dežele.

Sele. (Vreme in letina.) Kakor drugod je bilo letos poleti tudi pri nas najlepše vreme. Solnca je bilo dosti, da je bilo seno lahko spraviti, žito je splošno dobro obrodilo in dozorelo. Sena je bilo nekaj manj kakor druga leta, pač pa je nato trava hitro porasla in obetala mnogo otave. Sredi septembra pa je mrzlo deževje prišlo za nekaj dni prezgodaj, da vsi niso mogli spraviti snopja in otave pod streho. Kar je bilo otave v kopicah, se je v deževju več ali manj spremenila v gnoj, žito na ostrvah pa je počrnelo in se scimilo. Marsikateri kmet bo moral zaradi manjše zaloge krme število živine v hlevu zmanjšati; vsega skupaj bo gotovo na prodaj kakih 50 glav. Na kvaterno nedeljo je pobelil sneg planine in doline, tako, da smo po toplem poletju dobili kar zimo. Pa upajmo, da lepa jesen tudi letos ne bo izostala!

Celovec. (Razno.) Dne 21. septembra je v Dulah pri Podravljah pogorelo Rogyjevo posestvo radi kratkega stika. Zgoreli so tudi vsi gospodarski stroji. — 22. sept. so našli na Koroškem 1943 podpiranih brezposelnih, to je za 104 od tedna prej več. — Šofer Hribar iz Mostiča je vozil 23. junija tovorni avtomobil. Med potjo je zašel pred luč zajec in letal pred lučjo sem in tja, ker ga je luč slepila. Šofer je vozil z večjo hitrostjo vijugasto za njim in zavozil pri tem preko cestnega nasipa, kjer se je avto prevrnil. 3 sopotniki so bili ranjeni. Vsled tega je bil Hribar obsojen na 3 mesece strogega zapore. — V Velikovcu so pri nekem podjetju hoteli vpeljati Surni delovnik. Delavstvo se je temu uprlo, ker bi bilo prikrajšano pri zaslužku, in pričelo stavkati. Stavka je kmalu prenehala. Ostane vse pri starem. Oblast je hotela z zmanjšanjem delovnih ur zaposliti več delavcev. V sedanjem času pač nevsakdanji pojav. — Stalnim učiteljem so bili imenovani: Tomaž Sorgo v Šmarjeti v Rožu, Rudolf Tichy v Ločah pri Beljaku, Ernst Primosch v Pliberku, Jurij Holzleitner na Suhi, Tunselda Hey v Hodišah in Vilhelmina Gross v Vovbrah. Prestavljen je bil v Vrbo ob jezeru šolski vodja Lorenc Fister v Dvoru. — Socijalistični člani krajnega šolskega sveta v Guštanju bodo na podlagi nemške zahteve po nemški šoli zaprosili, da se na slovenski osnovni šoli v Guštanju poučuje nemščina v višjih razredih po 2 ali 3 ure na teden; kot pogoj za tako uvedbo pouka v nemščini pa stavijo, da se uvede na nemški osnovni šoli v Pliberku pouk slovenščine na isti način. Ta svoj predlog bodo skušali izvesti s prošnjo na tamošnje oblasti in s posredovanjem v Avstriji po socijalističnih organizacijah v obeh državah. Dopisnik „Jutra“ pravilno pripominja, da bi se Nemcem na šolskem polju ne smelo ničesar več ustredi, dokler se ne uredi šolsko vprašanje na Koroškem v smislu zahtev koroških Slovencev. — Ugleden čevljarški mojster Josip Komar, ki si je z lastno pridnostjo postavil lepo hišico v Sinči vasi, je bil 24. septembra v Šmarkežu poročen z Leitgebovo hišno Nežko Knez.

DRUŠTVENI VESTNIK

Sveče. (Materinski dan.) ne 23. sept. smo obhajali materinski dan. Veliki oltar je bil lepo okrašen z vencem in cveticami. Pri zunanjih vratih pa je bil napis: „Pozdrav krščanskim materam! Domači g. župnik je imel v cerkvi govor: Materne žrtve v življenju otrok. Kakor

je Marija spremljala svojega božjega sina Jezusa skozi vse življenje do Kalvarije in po smrti svojega sina pod križem stoječ začutila in trpela veliko zapuščenost, tako spremlja tudi mati svojega otroka skozi življenje. Veseli se, ako je otrok kreposten in srečen, žaluje in trpi, ako otrok zajde na slaba in grešna pota. V starosti pa začuti, da predolgo živi in da je otrokom odveč, in tako trpi zapuščenost. Popoldne je bila slavnost na našem društvenem odru. Tudi tukaj je podal čg. župnik mnogo lepih naukov materam za življenje. Nato so sledile deklamacije naših malih deklic. Kako ljubko in prijetno so govorile, je pričalo burno ploskanje ljudstva. Končno je sledila igra „Sv. Cita“. Dekleta so svoje vloge izborno rešila. Zares, kadar se nam bo posrečilo vzgojiti matere, ki bodo doumela umetnost vzgoje, nam bodo vzgojile rod, močan in kreposten po duhu, ki bo zmogel kljubovati viharjem življenja, ne pa slabice našega časa.

Glinje. (Miklova Zala.) Dne 23. septembra so napravili igralci iz Hodiš izlet k nam ter uprizorili pri Cingelcu veliko narodno igro „Miklova Zala“. Kljub slabemu vremenu je bila prostorna dvorana zasedena do zadnjega in zapaziti je bilo, da je prišlo občinstvo iz krajev po tri ure daleč. Četudi imamo Slovenci veliko iger, vendar na slovenskem Koroškem nobena ne vleče tako kot „Miklova Zala“. Pa so jo naši gostje tudi igrali, da je bil pravi užitek za vsakega. Zares, Hodišani, iznenadili ste nas z vašim nastopom. Ne bomo imenovali vaših imen, zakaj vsi od mladih pastirjev do sivolasega Serajnika so bili v svoje vloge zaprav zživljeni. Videli smo, da imate nadarjene moči, ki jih vam marsikatero društvo zavida. Iznenadila nas je tudi dragocena garderoba, obleka igralcev, ki znači, da je to stalo mnogo dela in žrtev. Hvala vam za vaš trud, vsa druga društva pa naj bi jih posnemala!

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 24. avgusta 1928.

(Nadaljevanje.)

Zadruga za negovanje rastlinstva (Pflanzenbaugenossenschaft).

Hernler graja vodstvo zadruga, da letos ni poskrbelo semen, ki bi se bila potrebovala, da se polja zaseje s krmo. Ljudje so se nanj zanašali in potem ni imela ničesar, da pa se je neka množina bera poslala v inozemstvo. Najprej je treba skrbeti za domače potrebe. Potem je treba bolj skrbeti za ozimino; v gornjo Ziljsko se je pošiljalo semensko žito, ki je vse pozeblo. Posebnega pouka je treba planinskim gospodarjem.

Nadz. Frank odgovarja, da se je v Brno poslalo le 1500 kg starega bera, ki je bil komaj še s 25% poraben. Trgovec v Brnu ga je kupil za pitčjo pičo. Ber pa se seje samo na Koroškem, zato ga ni bilo dobiti; nekaj mohar-semena se je naročilo.

Kmetijske šole.

Traussnig povprašuje, kako je s kmetijsko šolo v Wolfsbergu? Stara se je opustila, treba urediti novo. Ako morejo šole obstajati drugod, bo obstala tudi šola za Labudsko dolino.

Schumy: Šola se je obljubila in se bo napravila, kakor hitro dežela dovoli proračun, ali vsaj pritrdi odsek za varčevanje. Če se potom okrajnega glavarstva zglašijo premla fantov, bo bodoči ravnatelj poskrbel sam, da jih pride več. Kar zadeva kmetijsko šolo v Celovcu, ta n cenejša kakor druge; nasprotno, dražja je, le da to ni tako razvidno iz računa, ker pomožne učitelje plačuje dežela. Prav bi bilo, da bi se vse kmetijske šole podredili deželnemu kulturnemu svetu, ker bi ta lažje zaposlil učitelje tudi med letom.

Pomoč posestnikom, ki jim je toča pobila pridelek.

Nadz. Frank poroča, da je vlada neobvezno imenovala znesek 90.000 S. Dežela pa namerava iz svojega fonda za uime, ki znaša samo še 19.000 S dati pomoči v slučajih, ko poškodovani nima pomoči iz državnih sredstev, n. pr. ko je burja odnesla strop.

Schumy: Dežela ni v položaju, da bi mogla storiti kaj več; že do zdaj se je moralo od zemljiškega davka odpisati 60.000 S, odpis se bo zvišal na 100.000 in to bo občine hudo zadelo. Škoda, ki jo je napravila toča, so ceni na 3,5—4 milijonov.

Fasching zahteva, da se kmetom, ko se jim bo pošiljalo semensko žito, dovoli vsaj 14 dni plačilnega odmora, da si denar poskrbijo.

Na u opozarja, da bo treba prositi ministristvo prolongacije za menice, ki so jih kmetje podpisali za umetna gnojila in jih zdaj ne bodo mogli plačati, ko je pobila toča. Potem bo treba uvesti novo akcijo, da se ljudem naroči gnojilo za jesen tudi tako, da plačajo ob žetvi. (Konec sledi.)

Nov prometni red na železnicah. Zopet korak bliže k priklopitvi. Na naših železnicah stopi namreč s 1. oktobrom v veljavo nov zakon, ki ureja promet. Po novem obratnem redu bodo imeli potniki v bodoče pravico zasesti prostor v višjem razredu, če ne bi dobili v razredu, za katerega so plačali voznino, nobena sedeža. V tem slučaju jim ne bo treba doplačati razlike med obema razredoma. Dalje bodo prejeli vso ali delno voznino nazaj, če ne bodo nastopili vožnje ali pa le deloma. Potne prtljage vzamejo lahko toliko s seboj, kolikor bodo hoteli, samo da bo pravilno zavita. Železniška uprava jim bo v bodoče jamčila za polno vrednost prtljage in ne samo za kvečjemu 25 S na kilogram, kakor je bilo dosedaj. Te in nadaljne reforme je sklenila naša vlada v sporazumu z nemško vlado. Sploh sta se domenili, da bodo veljale v obeh državah glede železniškega prometa iste določbe.

RAZNE VESTI

Radio na Koroškem.

Pred kratkim smo govorili o važnosti radiofonije tudi za koroške Slovence, posebno v zadnjem času, odkar se sliši potom radija tudi slovenska beseda. Ni dvoma, da bo odslej radio napredoval tudi med našim narodom na Koroškem.

Toda naša Koroška je z ozirom na radio prav posebne vrste dežela, zato je treba velike pozornosti, da marsikdo ne pride v škodo, t. j. da poleg jeze ne bo imel še nepotrebnih izdatkov. Zato smo stopili v zvezo s slovenskim strokovnjakom na Dunaju, ki uživa med Nemci najboljši glas, da to stvar pri nas izvedemo na najcenejši način in v polno zadovoljnost.

Naša Koroška je namreč gorata dežela, obkrožena je od vseh strani od visokih gorskih verig, ki ovirajo dohod elektromagnetiških valov. — Ako pa teh valov ni, jih sploh loviti ni mogoče tudi z najboljšimi aparati, ako pa jih je malo ali da so jako šibki, je treba posebne vrste aparate, da jih vlovimo in tako radio — slišimo.

Elektromagnetični valovi, ki jih vzročajo in v eter pošiljajo takozvane pošiljalne postaje, hitijo z brzino 300.000 km v sekundi, to se pravi, da morejo v eno sekundo preleteti sedemkrat okoli zemlje. Zato tudi ne prihajajo v poštev nikako evropske razdalje, v istem hipu, ko je n. pr. v Londonu, Berlinu, Rimu ali Dunaju itd. izgovorjena beseda v mikrofoni, isti hip jo tudi mi že slišimo.

Ti valovi gredo skozi vsako zidovje, pridejo v najbolj globoke kleti in v rudniške rove globoko pod zemljo, gredo skozi gore, ako te nimajo v sebi nekih železnih rud, ki jih vsrkajo in ne puste dalje. In nekaj takega je pri nas na Koroškem, da marsikje radia ne slišijo.

Kraji, kamor valovi ne prihajajo, pravimo, da so v valni senci, in v takih krajih je sprejem skoro nemogoč, razun deloma s prav velikimi aparati, ki lovijo in dovoljno pojačajo tiste valove, ki se odbijajo — po neki teoriji — iz brezračnega prostora nad zemljo od kristalov zmrzlega eterja.

Kako je s temi razmerami pri nas na Koroškem, pokaže šele skušnja. Zato smo stopili v zvezo z našim strokovnjakom, da polagoma vse doženemo. Za enkrat je mnenja, da bo za doščal troelektronski aparat, ki je sestavljen kakor nalašč za nas, ker je preprost v manipulaciji z njim in pa jako po ceni.

V tem oziru razpošljemo na vse organizacije okrožnico, ki naj jo točno upoštevajo. Kdor pa posameznikov hoče tak aparat, naj se tudi zgleda pri nas, in naj se nikar ne veže na kake limanice, ki iščejo med nami samo dobiček in nič drugega. Prosimo, da nam naši rojaki popolnoma zaupajo, ker hočemo le njihovo dobro.

Grozen požar v španskem gledališču. V nedeljo 23. septembra je nastal med prestavo v največjem španskem gledališču v Madridu požar. V gledališču je bilo okrog 3000 ljudi. Vzrok požara še ni popolnoma pojasnjen. Bajje je pri zažiganju bengaličnega ognja padel košček gorčice magnezije med kulise, ki so bile takoj v plamenu. Po nesreči je odpovedala tudi naprava za spuščanje železnega varnostnega zastora. Vsled požara na odru je nastal kratek stik pri električni napeljavi, tako da je v vsem gledališču v naslednjem trenutku ugasnila luč. Med gledalci je nastala grozna zmešnjava in vse je rinilo k izhodu, ki so se tako zamašili, da se je rešilo le malo ljudi. Tudi vsi igralci so zgoreli. Gledališče je popolnoma pogorelo. Pogorišče nudi pretresujočo sliko. Stopnišča, hodniki in pritličje so naravnost zabarikadirani z grozno razmesarjenimi in ožganimi trupli. Pri vstopih so bila trupla tako zgnetena, da jih sploh ni bilo mogoče ločiti, marveč so morali z lopatami in krampi razkopati, da so jih mogli naložiti na vozove in prepeljati v zasilno mrtvašnico. Mnogo trupel je obrizanih, nekatera kažejo globoko zevajoče rane, kar priča, da se je vršil obupen boj za izhod. Več trupel so našli v krčevitem objemu, ker jih je bržkone sesula streha v trenutku, ko so med seboj borili za življenje in smrt. Trupla pri tleh so popolnoma razmesarjena in zgnetena, tako da predstavljajo samo še zmes kosti, krvi in ogorkov. Trupla, ki so bila na vrhu, so popolnoma zoglenela, da oseb sploh ni mogoče ugotoviti. Po dosedanjih ugotovitvah je 400 težko, 600 lahko ranjenih, dočim se je rešilo vsega okrog 700 ljudi, da pogrešajo in prištevajo k mrtvim vse ostale posestnike gledališča, to je okrog 1400 ljudi. V znak žalovanja so bile do nadaljnega ustavljene vse gledališke predstave v ostalih gledališčih, vlada pa je do preklica zadržala vse javne prireditve in zabave. Tudi listi so v znak žalovanja ustavili za tri dni svoje izhajanje. Poleg gledališča je požar uničil še štiri večnadstropne stanovanjske hiše, dočim je na 11 hišah zgorel krov in deloma gornja nadstropja. Pogreb najprej izkopanih žrtev se je vršil 25. septembra ob navzočnosti celokupne vlade z diktatorjem Primo de Rivero na čelu. Kralj Alfonz se nahaja tačas v Londonu. Ko je slišal o požaru, je takoj odredil, da se iz njegove zasebne blagajne izplača večja vsota svojem ponesrečencev. Požar v Madridu označujejo kot največji gledališki požar zadnjega stoletja.

Drobne vesti. 150.000 S je dala soc. dem. stranka za zborovanje Schutzbunda v Dunajskem Novem Mestu 7. oktobra. — Urednik „Rote Fahne“ je bil izpuščen iz zapora in postopane radi veleizdaje ustavljeno. — „Die Stunde“ zahteva, da zgradi Dunaj še eno norišnico, ker Steinhof ne zadostuje več. — Linz dobi krematorij, ki bo stal 250.000 S. — Naši zrakoplovi so preleteli v tem letu 700.000 km. Brzovlaki pa prevozijo dnevno 23.660 km, vozijo 25.519 minut. — Jugoslavija: V češko šolo v Ljubljani se je vpisalo 55 otrok. — 22. sept. je obiskal Maribor hud naliv. Več ulic je voda poplavila, drla v kleti in trgovine. Spodnji del glavne trga je bil podoben jezeru. — Na otoku Šolti je toča povzročila strašno škodo. Padala je nad dve uri in pobila popolnoma vinograde, oljkine nasade, kakor tudi vrtno zelenjavo. — Češkoslovaška: Prijateljska pogodba z Jugoslavijo je bila podaljšana za 5 let. — Batja, tovarnar čevljev v Zlinu namerava graditi železniško progo Česká Třebová—Žilina. Prometno ministristvo k temu še ni zavzelo svojega stališča. — Na Moravskem Brodu je 35letna žena kovača Bradača umorila z enim mahom 3 sinčke, nato pa izvršila samomor. — Kitajska: Pri prihodu osebnega vlaka v Šanghaj, ki je pripeljal voditelje Kuomintanga na važno konferenco, je eksplodiralo v bližini kolodvora municijsko skladišče, pri čemer je bilo ubitih 50 oseb in porušeni 70 hiš. Od voditeljev ni bil nihče ranjen. V nankinških vladnih krogih se ta napad smatra za atentat na voditelje nacionalistov. — V kitajskem delu mesta Hankau je nenadoma izbruhnil požar, ki se je razširil s strahovito naglico. Zgorelo je nad 2000 hiš in trgovin. Nad 7000 ljudi je ostalo brez strehe. — Ostale države: Po vohunski aferi v Ljubljani znani italijanski generalni konzul Gavotti je premeščen na Dunaj. — Prometno letalo „Deutschland“ je moralo zasilno pristati.

Naenkrat je pilot opazil din in pozval 8 potnikov, da so hitro izstopili. Letalo se je takoj nato vžgalo in popolnoma zgorelo. — 18. novembra se prične v Tokio na Japonskem proces proti 313 komunistom. To bo največji proces, kar se jih je vršilo v zadnjih desetih letih. Komunisti so obtoženi, da so pripravljali državni prevrat. Proces bo trajal štiri mesece, stroški pa so preračunjeni na 15 milijonov jenov.

MAGGI-jeva zabela

pomaga v kuhinji štediti.

ZA ZIMSKO

DOBO

priporoča po znanih brezkonkurenčno nizkih

cenah

blago za moška oblačila, blago za ženske obleke, blago za plašče, flanelo in barhent, kakor tudi vse vrste platna

v vseh širinah in tenkostih in vsakovrstno špecerijsko blago po najnižnjih dnevnih cenah.

I. MAGNET, PLIBERK.

102

Cerkovnik in organist se sprejme.

Na rozpolago je stanovanje, drva, polje in kolektura. Ostalo po dogovoru. Naslov pove upravnistvo lista.

107

Hlapec, navajen vsega kmečkega dela, se sprejme s 1. januarjem 1929 v službo v župnišču. Naslov pove upravnistvo lista.

108

Prodaj dobro ohranjen bencin-motor,

105

4 PS proli takojšnjemu plačilu za zelo nizko ceno 600 S. — **Martin Rabič,** posestnik, Vovberske gore, pošta Djekše (Diex).

Sprejme se učenec v trgovino z mešananim blagom. Meščanska ali trgovska šola predpogoj. Zglasili se je pri trgovcu **Francu Planteu v Velikovcu.**

109

Iščemo sposobne zastopnike proti najvišji proviziji in stalnim dohodkom. Tudi začetniki.

Bankgeschäft Friedrich Knoll, Wien IV., Argentinierstrasse 29/7.